

Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології
Кафедра романських мов та інтерлінгвістики

СИЛАБУС
вибіркової навчальної дисципліни

НЕОЛОГІЯ І ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ НЕОЛОГІЗМІВ

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Форма навчання	Денна

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол засідання кафедри
романських мов та інтерлінгвістики
№ 4 від 2 листопада 2020 року

Завідувач кафедри О. В. Станіслав

Луцьк 2020

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Бакалавр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 90 год. / 3 кредити		Рік навчання 2
		Семестр 4-ий
		Лекції 22 год.
		Практичні 20 год. Консультації 6 год.
ІНДЗ: немає		Самостійна робота 42 год.
	Форма контролю: залік	
Мова навчання	українська, французька	

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Галян Оксана Віталіївна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	
Посада	асистент
Контактна інформація	Halian.Oksana@vnu.edu.ua,
Дні занять	https://vnu.edu.ua/uk/structure/faculties-and-institutes/fakultet-inozemnoyi-filologiyi
	Очні консультації: в день проведення лекцій / семінарських занять (за попередньою домовленістю). Усі запитання можна надсилати на електронні скриньки, зазначені в силабусі.

III. Опис дисципліни

- 1. Анотація курсу.** Вибіркова дисципліна «Неологія і проблеми перекладу неологізмів» призначена для студентів 2 року денної форми навчання та орієнтована на забезпечення знаннями основних положень неології французької мови у підготовці майбутніх філологів. **Об'єктом** даного курсу є сучасна неологічна термінологія іноземної мови, **предметом** дослідження – принципи утворення та функціонування неологізмів, ознайомлення з основними тенденціями розвитку лексичної системи іноземної мови. Після засвоєння курсу студенти зможуть використовувати неологізми у мовленні та перекладу у майбутній професійній діяльності із урахуванням семантики, джерела походження і

стилістичних особливостей, знаходити адекватні засоби перекладу нових лексичних одиниць.

2. **Пререквізити.** Підґрунтям для викладання курсу «Неологія і проблеми перекладу неологізмів» є врахування цілісного та системного наукового світогляду з використанням знань в сфері іноземної мови, мовознавства, перекладознавства. При вивченні цієї дисципліни використовують знання, отримані з **граматики** (система морфологічних категорій та форм, синтаксичних категорій і конструкцій, способи словотворення використовують у дослідженнях неологічних термінів), **мовознавства** (загальні ознаки та функції мови). До **постреквізитів** (дисциплін, для вивчення яких потрібні знання, уміння і навички, що здобуваються в процесі вивчення неології, належать **лексикологія, художній переклад, науково-технічний переклад.**
3. **Мета і завдання навчальної дисципліни.** Мета дисципліни «Неологія і проблеми перекладу неологізмів» – передбачає ознайомлення студентів із новою мовознавчою галуззю – неологією. Проблематика курсу об’єднує такі питання: теоретичні засади вивчення неологічної лексики; ознайомлення з основними теоретичними працями у сфері неології, формування навичок фіксації та наукового аналізу лексичних інновацій у текстах різних стилів, уміння нормативного оцінювання мовних інновацій.

Основні завдання:

1. *ознайомити студентів з історією виникнення та теоретичними засадами дисципліни неології;*
 2. *простежити особливості сучасного французького словотвору;*
 3. *проаналізувати співвідношення семантичної та прагматичної варіативності нової лексики;*
 4. *опрацювати новітню наукову інформацію та довідникові матеріали;*
 5. *зіставити основні перекладацькі розбіжності в французькій та українській мовах.*
4. **Результати навчання (компетентності).** У результаті вивчення даного курсу студенти будуть знати основні поняття, терміни та способи утворення неологізмів з дисципліни «Неологія і проблеми перекладу неологізмів». Студенти здобудуть наступні компетентності, зокрема:
- здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями;
 - здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел;
 - здатність спілкуватися іноземною мовою;
 - здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні;
 - здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв’язання професійних завдань;
 - ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати;

- розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв’язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів;
- аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють;
- знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

5. Структура навчальної дисципліни.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Прак т.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади неології як лінгвістичної галузі						
Тема 1. Неологія як лінгвістична галузь.	8	2	2	4		ДС + ДБ 4
Тема 2. Історія виникнення неології. Мета, завдання, предмет неології.	8	2	2	4		ДС + ДБ 4
Тема 3. Причини появи неологізмів, їх типи та процес адаптації нового слова в системі мови.	9	2	2	4	1	ДС + ДБ 4
Тема 4. Сучасні підходи до класифікації нової лексики. Класифікація неологізмів по виду мовної одиниці, за метою створення і призначення.	10	3	2	4	1	ДС + ДБ 4
Тема 5. Багатоаспектність дослідження неологізмів у сучасній лінгвістиці.	10	2	2	5	1	ДС + ДБ 4
Разом за модулем 1	45	11	10	21	3	20
Змістовий модуль 2. Сучасні тенденції французького словотвору.						
Тема 1. Сучасні тенденції французького словотвору. Суфіксація, префіксація. Композиція.	8	2	2	4		ДС + ДБ 4
Тема 2. Утворення аббревіатур, скорочень та акронімів. Другорядні способи словотвору.	10	3	2	4	1	ДС + ДБ 4
Тема 3. Сучасні іншомовні запозичення в системі французької мови.	9	2	2	4	1	ДС + ДБ 4
Тема 4. Оказіоналізми та	9	2	2	4	1	ДС + ДБ

ксенізми в сучасній французькій мові.						4
Тема 5. Прагматика та семантика нового слова у сучасній французькій мові.	9	2	2	5		ДС + ДБ 4
Разом за модулем 2	45	11	10	21	3	20
Види підсумкових робіт						Бал
Модульна контрольна робота 1						МКР1 / 30
Модульна контрольна робота 2						МКР2 / 30
Усього	90	22	20	42	6	100

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Тема	Кількість годин	Питання для самостійного опрацювання
	денна форма	
Тема 1. Лінгвістична природа лексичного новотвору.	8	Лексичний новотвір як об'єкт аналізу неології. Поняття неологізм, лексичний новотвір, авторська інновація, неологізація.
Тема 2. Способи утворення неологізмів.	8	Утворення неологізмів за допомогою суфіксації, префіксації та конверсії.
Тема 3. Абревіація та акроніми як спосіб утворення неологізмів.	8	Специфіка перекладу неологізмів-абревіатур та акронімів.
Тема 4. Неологізми у тематико-понятійних сферах.	8	Переклад неологізмів у сфері комп'ютерних технологій, фізико-математичних наук, спорту, економіки, моди.
Тема 5. Терміни-неологізми у французьких фахових текстах.	10	Специфіка перекладу термінів-неологізмів у різних фахових текстах.
Разом:	42	

IV. Політика оцінювання

При вивченні навчальної дисципліни «Неологія і проблеми перекладу неологізмів» студент виконує завдання згідно з навчальним планом та у відповідності до програми силабусу, що включають відвідування лекцій, опрацювання інформаційних джерел та літератури, підготовку до семінарських занять (аналіз теоретичних відомостей, опрацювання конспекту лекції, володіння термінологічним словником дисципліни, підготовку відповідей згідно плану семінарських занять, доповнення та коментарі відповідей інших студентів, підготовку презентацій.

Поточним контролем передбачені відповіді на семінарських заняттях, що має на меті перевірку рівня знань, присутність на лекціях, наявність конспекту та виконання науково-дослідних пошукових (самостійних) завдань. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за два змістових модулі (ЗМ), становить 40.

Учасник освітнього процесу має дотримуватися навчальної етики, толерантно ставитися до всіх учасників процесу навчання, дотримуватися часових меж та лімітів навчального процесу.

У разі відсутності з поважної причини на лекційному занятті студент представляє конспект теми, яку вивчали на пропущеному занятті. За відсутності на практичному (семінарському) занятті знання студента оцінюють за результатами усного опитування по темі, що, зокрема, визначає рівень володіння тематичними термінами та ключовими поняттями.

Якщо студент хоче покращити підсумковий бал за аудиторну роботу, пропонується підготовка та захист презентації на одну із запропонованих тем (на вибір), або написання тез.

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль здійснюється лектором і може проводитись лише один раз згідно із розкладом проведення лекційних занять. Відсутність студента на модульному тесті оцінюється у "0" балів. Повторне складання підсумкового модульного контролю для студента можливе за умови його відсутності з поважної причини відповідно до графіка, затвердженого кафедрою практики англійської мови. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за модульну контрольну роботу в межах змістового модуля, становить 30. Максимальна кількість балів за модульний контроль після написання двох модульних контрольних робіт дорівнює 60.

Рівень знань студента за поточний і модульний контроль оцінюється в балах, фіксується у журналі після вивчення кожного змістового модуля. Підсумкова оцінка за національною шкалою заноситься в залікову відомість.

У випадку незадовільної підсумкової оцінки або за бажанням підвищити рейтинг студент може дібрати бали, виконавши написання інформаційно-аналітичного реферату.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 - 81	
67 -74	
60 - 66	
1 – 59	Незараховано (з можливістю повторного складання)

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основний перелік:

1. Галян О.В., Мартинюк О.М. Формування акронімів як спосіб утворення неологізмів у науково-технічних текстах (на матеріалі французької мови). *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Філологія (мовознавство)*, Вінниця, 2021. Вип.32. С. 154-163.
2. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми : посібник / В. І. Карабан. Вінниця : Нова книга, 2004. 574 с.
3. Карпіловська Є. А. Неологія та неографія: комп'ютерне моделювання мовної динаміки. *Людина. Комп'ютер. Комунікація*: зб. наук. праць. Львів: Вид-во НУ «Львівська політехніка», 2010. С. 30-32.
4. Кияк Т. Р. Інтернаціональне та національне в термінотворчому процесі / Т. Р. Кияк // *Українська термінологія і сучасність: матеріали Всеукр. наук. конф. (Київ, 26-28 вер. 2001 р.)* / НАН України; Інститут української мови. Комітет наукової термінології / відп. ред. Л. Симоненко. Вип. IV. К.: КНЕУ, 2001. С. 53-56.
5. Островська Ю. К. Дослідження семантики оцінних неологізмів: засади добору мовного матеріалу // *Типологія мовних значень у діахронічному та зіставному аспектах*. Донецьк: Вид-во при Донецькому національному університеті, 2009. Вип. 19. с. 56-68.
6. Помірко Р., Косович О. Нові слова французької мови: процеси зародження та функціонування: Монографія. Тернопіль: ТНПУ імені В. Гнатюка, 2014. 388 с.

Додатковий перелік:

1. Бацевич Ф.С. Очерки по функциональной лексикологии / Ф.С. Бацевич, Т.А. Космеда. Львов: Світ, 1997. 392 с.
2. Карабан В. І. Порівняльно-типологічне дослідження мовлення українською та англійською мовами: деякі особливості формування пропозицій / В.І. Карабан, Л.Г. Верба // *Вісник Харків. нац. ун-ту ім. В.Н. Каразіна. Х.*, 2000. № 471. С. 108-118.

3. Кравчук Л. В. Мова мас-медіа як основне джерело збагачення новотворами загальнономовного словника Л. В. Кравчук // Іван Огієнко і сучасна наука та освіта. Сер. : Історична та філологічна. 2013. Вип. 10. С. 53-58.
4. Нові слова та значення: словник / Ін-т укр. мови НАН України; уклали Л. В. Туровська, Л. М. Василькова. К.: Довіра, 2008. 271 с.
5. Селіванова О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія / Олена Селіванова. Полтава : Довкілля-К, 2006. 716 с.
6. Цюпа М. А. Фонографічні й орфографічні особливості акронімів сучасної французької мови, 2008р.
7. Rey A. Essays on Terminology. Amsterdam; Philadelphia, 1995.
8. Robert.P. Le Petit Robert: Dict. le Robert / 2 ed. Paris, 1996. 2552 p.
9. Encyclopédie Larousse en ligne [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.larousse.fr/encyclopedie>
10. Academie française. La langue française. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.academie-francaise.fr/dire-ne-pas-dire/neologismes-anglicismes>